

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
ДИРЕКЦИЯ
“ДЪРЖАВНО СЪКРОВИЩЕ”
ДДС № 06/04.04.2008 г.

до

МИНИСТЕРСТВА И ВЕДОМСТВА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НАЦИОНАЛНИЯ ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНО-
ОСИГУРИТЕЛНА КАСА
ДЪРЖАВНИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЩА
БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
БЪЛГАРСКАТА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ
БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО РАДИО
СМЕТНАТА ПАЛАТА

О т и о с н о: Редът и начинът за предоставяне и отчитане на средствата на
Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд, както и на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие”

С настоящите указания се определят редът и начинът на предоставяне на средствата на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд, както и на администрираните от Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие” средства, включително и на свързаното с тях национално съфинансиране. Указанията включват и въпросите, свързани с получаването, разходването и отчитането на тези средства от бенефициентите – бюджетни предприятия (*без общините*). Указанията не се отнасят за средствата по предприемачествените програми (ФАР, ИСПА и САПАРД).

Редът и начинът за получаване, разходване и отчитане на такива средства от **бенефициенти–общини** са регламентирани в **ДДС № 07/2008 г.**.

Указанията се издават на основание чл. 116 и чл. 117 от ПМС № 15/2008 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2008 г.

A. Указания за средствата, отпускати от Националния фонд

I. Структура от кодове на Националния фонд в СЕБРА и начин на предоставяне на средствата

1. В изпълнение на разпоредбите на § 41 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2008 г. за извършването на плащания на Националния фонд (НФ) в СЕБРА са обособени три първостепенни системи:

- 1.1. НФ - Кохезионен фонд (КФ) - със структура на кода **981 *******;
- 1.2. НФ – Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР) - със структура на кода **982 *******;
- 1.3. НФ – Европейски социален фонд (ЕСФ) - със структура на кода **983 *******.

2. Оперативните програми (ОП) са дефинирани като второстепенни оторизирани системи в рамките на съответната първостепенна система по т. 1, към която принадлежат. ОП „Транспорт” и ОП „Околна среда” фигурират като отделни второстепенни оторизирани системи на две места – в *КФ* и *ЕФРР*, тъй като изпълнението им се финансира със средства от тези два фонда.

3. В рамките на оторизираните второстепенни системи се дефинират съответните десетразрядни кодове, чийто брой и титуляри се определя в зависимост от начина на извършване на плащанията (предоставянето на средствата на бенефициентите), броя на бенефициентите, стойност на проектите и др.

4. Управляващите органи (УО) на оперативни програми или определени от УО междинни звена (МЗ) ще имат достъп до СЕБРА и ще извършват предвидените за второстепенни оторизирани разпоредители функции в СЕБРА – залагане на лимити на подчинени десетразрядни кодове, одобряване на плащания и др.

5. Предоставянето на тези средства от НФ (чрез УО/МЗ) и разходването им от бенефициентите се извършва по следните **две начина:**

5.1. чрез **трансфер на средства по банкова сметка на бенефициента.** Трансферите към такива бенефициенти по принцип ще се извършват чрез един десетразряден код (доколкото МФ не е определило друго), открит на съответния УО (или делегирано от него МЗ), а за ОП „Човешки ресурси” – и чрез код, открит на съответното МЗ.

5.2. чрез откриване в структурата от кодовете в СЕБРА по **т. 3 на отделен десетразряден код на даден бенефициент** към съответната оторизирана второстепенна система, чрез който той ще инициира бюджетни платежни нареждания за плащания директно към негови доставчици и контрагенти по проекта.

6. За плащанията по **приоритетна ос „Техническа помощ“** към съответната ОП, както и в случаите, когато бенефициент се явява самото министерство, в което функционира УО (а за ОП „Човешки ресурси“ - и съответното ведомство, изпълняващо функцията на МЗ) се открива и прилага отделен десетразряден код в СЕБРА.

7. Предвид разпоредбата на **т. 15.3.3** от указание на БНБ и МФ **03-13006** възможността по т. **5.2** за директно извършване от бенефициента на плащания чрез отделно обособен десетразряден код в СЕБРА по принцип е приложима и когато бенефициент е небюджетно предприятие.

II. Отчетност на НФ и бенефициентите-бюджетни предприятия - базисни принципи и основни положения

8. Когато получатели на средствата са бенефициенти-бюджетни предприятия получаването и разходването на тези суми се отчитат като **операции с извънбюджетни средства, независимо от начина на отпускане и усвояване.**

9. Операциите на бенефициентите-бюджетни предприятия с тези средства **не се включват в отчетността на Националния фонд (НФ)**, а само за целиете на изготвяне на консолидираната фискална програма се представят от **Министерството на финансите** обособено в частта на операциите на НФ.

10. В консолидираната отчетност на НФ (на касова и начислена основа) ще бъде отчетен **само трансферът към съответния бенефициент независимо от начина на предоставяне на средствата.** Когато бенефициент е бюджетно предприятие (включително и общини), предоставените средства се отчитат като трансфери между извънбюджетни сметки. Когато бенефициент е небюджетно предприятие, в консолидираната отчетност на НФ се прилагат съответните параграфи от ЕБК и сметки за текущи и капиталови трансфери за небюджетни предприятия, като тези касови разходи се отчитат и по съответната дейност по ЕБК и оперативна програма при спазване на изискванията по т.т. **14 и 15.**

11. В отчетността за извънбюджетните сметки на бенефициента-бюджетно предприятие се включват операциите по получаването на средствата (отчитат се като получен трансфер от извънбюджетна сметка), извършването на плащанията и всички свързани с тях приходи, разходи и операции с активи и пасиви.

12. Отчетените от бенефициентите-бюджетни предприятия операции по получаване и усвояване на тези предоставени от НФ средства се включват на общо основание по реда, предвиден за извънбюджетните сметки и фондове в периодичните (месечни и тримесечни) касови отчети и оборотни ведомости, изготвяни и представяни в МФ от съответните първостепенни разпоредители.

13. При изготвянето и представянето от съответния **първостепенен разпоредител, ДВУ или БАН** на периодичните касови отчети и оборотни ведомости, информацията за тези операции на бенефициентите-бюджетни предприятия, освен включването ѝ в съответните сборни отчети и оборотни ведомости наред с останалите извънбюджетни средства и операции, се представя и обособено с оглед отделното ѝ консолидиране и осигуряване на национално ниво на информация за разходването на средствата по оперативни програми и свързаното с тях финансиране.

14. При отчитането от бенефициентите-бюджетни предприятия на разходите на касова основа, **освен отразяването им по параграфи и дейности от ЕБК се осигурява и информация по оперативни програми**. Информацията за разходите по оперативни програми се предвижда да се предоставя заедно с тримесечните касови отчети

15. Тъй като е налице обособено отчитане на тези средства, при отразяване на касовия разход по функционален признак **не се ползват** предвидените в **съответните функции кодове на дейности за разходи по международни програми и споразумения, а се прилага съответният код за дейност от ЕБК, по който по принцип би следвало да се отчита съответният разход**. Например, ако бенефициентът-бюджетно предприятие извършва по ОП „Транспорт“ разходи за **ремонт и изграждане на пътища**, следва да се прилага **дейност 832**, а **не дейност 848**.

16. **МФ – д-ия „Държавно съкровище“** с указанията за изготвянето и представянето на касовите отчети за първото тримесечие на **2008 г.** или с други указания ще конкретизира прилагането на т.т. **12-15**, включително ще определи и макетите на формите и файловете за обособеното представяне на тези данни.

III. Получаване и усвояване на средства чрез трансфер по банкова сметка – касови потоци и отчетност на бенефициентите-бюджетни предприятия (без общините**)**

17. Когато бенефициенти са **бюджетни предприятия (без общините)** за които получаването и разходването на средствата ще се извърши въз основа на **трансфер по банкова сметка (подходът по т. 5.1)**, **не се открива/използва** банкова извънбюджетна сметка, а средствата се превеждат по банковата **бюджетна сметка на съответния бенефициент**. За второстепенен и от по-ниска степен разпоредител-бенефициент, включен в СЕБРА, сумите се превеждат по банковата бюджетна „транзитна сметка“.

18. Предвид на това, както и поради изложеното в раздел **II** базисно изискване за отразяване от бенефициента на тези операции като извънбюджетни средства, **за отчетни цели произтичащите касови потоци се структурират** като операции с **извънбюджетни средства на разпореждане**, извършвани **по бюджета** на такива бенефициенти, чрез **едновременно и огледалното** им отразяване по **§ 88-03** от ЕБК и **сметка 4682** от Сметкоплана на бюджетните предприятия (СБП) в отчетността за **бюджета и извънбюджетните сметки и фондове**.

19. Тъй като касовите потоци преминават чрез банковите бюджетни сметки, в отчетността на извънбюджетните средства за тези операции на бенефициента **няма да фигурират парични наличности в началото и в края на периода**, а разликата между входящите и изходящите касови потоци ще се отрази в отчетността на тези извънбюджетни средства като сaldo по § 88-03 и сметка 4682.

20. При така възприетия подход на огледално отразяване на касовите потоци, **отчетените по бюджета и извънбюджетната сметка** на бенефициента-бюджетно предприятие (**без общините**) **салда по § 88-03**, респективно **салда по сметка 4682**, следва във всеки един момент да **са равни, но с обратни знаци**.

21. По-конкретно, за отразяването от **бенефициента-бюджетно предприятие** (**без общините**) по бюджета и извънбюджетната сметка на **основните операции с тези средства** се прилага следната отчетна схема:

21.1. Постъпване по банковата бюджетна сметка на бенефициента на трансфер от НФ:

а) отчитане на **касова основа**:

БЮДЖЕТ на бенефициента

§§ 95-07, 96-07 (-) / § 88-03 (+)

ИБСФ на бенефициента

§ 88-03 (-) / § 63-01 (+)

б) отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група “**БЮДЖЕТИ**”

Дт с/ка 5001 (5013) / Кт с/ка 4682

Отчетна група **ИБСФ**

Дт с/ка 4682 / Кт с/ка 7529

21.2. Начисляване от бенефициента на суми по доставки на услуги/активи и задължения към доставчици/контрагенти:

а) отчитане на **касова основа**:

БЮДЖЕТ на бенефициента

Не се взима записване по ЕБК

ИБСФ на бенефициента

Не се взима записване по ЕБК

б) отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група “**БЮДЖЕТИ**”

Не се съставя счетоводна статия

Отчетна група **ИБСФ**

Дт с/ки р-л 2, 3, 6, 4511 / Кт с/ки 4010 и др.

21.3. Плащане чрез **банковата бюджетна сметка** на бенефициента на задължението към доставчик/контрагент или превеждането на аванси:

а) отчитане на **касова основа**:

БЮДЖЕТ на бенефициента

§ 88-03 (-) / §§ 95-07, 96-07 (+)

ИБСФ на бенефициента

Разходни §§ (+) / § 88-03 (+)

б) отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група “**БЮДЖЕТИ**”

Дт с/ка 4682 / Кт с/ка 5001 (5013)

Отчетна група **ИБСФ**

Дт с/ки 4010, 4020 и др. / Кт с/ка 4682

21.4. Плащане от бенефициента чрез **СЕБРА** (когато операциите за неговия десетразряден код в **СЕБРА** се отчитат като операции на подведомствен разпоредител) на задължението към доставчик/контрагент или превеждането на аванси:

a) отчитане на **касова основа**:

БЮДЖЕТ на бенефициента

§ 88-03 (-) / § 66-02 (+)

ИБСФ на бенефициента

Разходни §§ (+) / § 88-03 (+)

б) отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група „БЮДЖЕТИ”

Дт с/ка 4682 / Кт с/ка 7500

Отчетна група ИБСФ

Дт с/ки 4010, 4020 и др. / Кт с/ка 4682

21.5. Прехвърляне на придобитите с тези средства **активи за ползване по бюджета на бенефициента**:

a) отчитане на **касова основа**:

БЮДЖЕТ на бенефициента

Не се взима записване по ЕБК

ИБСФ на бенефициента

Не се взима записване по ЕБК

б) отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група „БЮДЖЕТИ”

Дт с/ки р-ли 2, 3 / Кт с/ка 7621

Отчетна група ИБСФ

Дт с/ка 7621 / Кт с/ки р-ли 2, 3

21.6. Безвъзмездно прехвърляне на придобитите с тези средства **активи на други бюджетни предприятия** – счетоводните записвания са аналогични на тези по т. [21.5](#), като в случаите на **прехвърляне на активи на общини** вместо сметка 7621, се ползва от бенефициента **сметка 7611**.

21.7. Безвъзмездно прехвърляне на придобитите с тези средства **активи на небюджетни предприятия и физически лица** – счетоводните записвания са аналогични на тези по т. [21.5](#), като вместо **сметка 7621**, се ползват съответните сметки за трансфери в **натура** от **група 64**.

21.8. Когато по една или друга причина по банковата **бюджетна сметка на бенефициента** са **възстановени суми от доставчик/контрагент**, на **касова основа** се взимат **записвания, обратни** на тези по т. [21.3, б. „а“](#). На **начислена основа** записването в отчетна група „**БЮДЖЕТИ**“ е обратно на това по т. [21.3, б. „б“](#), а в отчетна група „**ИБСФ**“ се дебитира **сметка 4682**, срещу кредитиране в зависимост от обстоятелствата на съответната сметка (**възстановен разход, корекция на отчетната стойност на актив, възстановен аванс, уреждане на други разчети и др.**).

21.9. Когато се **възстановяват** от доставчик/контрагент (или служебно от банки при грешки) **суми по сметката с лимити** на **първостепенната система**, които първоначално са били преведени чрез **СЕБРА**, и когато операциите по **десетразрядния код в СЕБРА** за бюджета на бенефициента **се отчитат като операции на подведомствен разпоредител**, се процедира, както следва:

а) записванията на **касова и начислена основа по бюджета на бенефици-**

ента и неговия първостепенен разпоредител (титуляра на сметката с лими-ти) се извършват по реда на т. 52.10 от писмо на МФ ДДС № 20/2004 г., като бенефициентът в съответното счетоводно записване отразява сумата по кредита на сметка 4682 и по § 88-03 (+).

б) записванията на касова и начислена основа в ИБСФ на бенефициента са идентични на записванията за **ИБСФ по т. 21.8.**

21.10. Когато възстановените суми по т.т. 21.8 и 21.9 засягат цената на придобиване на активи, по принцип следва да се коригира отчетната стойност, освен ако възстановените суми са несъществени или в конкретните обстоятелства практически е невъзможно да се извърши (например когато активите вече са разпределени на много лица и е трудно те да бъдат уведомени за промяна на отчетната стойност и др.). В зависимост от конкретните обстоятелства, се прова-цедира както следва:

а) ако активите са **безвъзмездно** прехвърлени от отчетна група „ИБСФ” в от-четна група „**БЮДЖЕТИ**” на бенефициента и ще се извърши корекция на отчет-ната стойност на активите, в „**БЮДЖЕТИ**” и „**ИБСФ**” се съставят допълнителни огледални счетоводни записвания на начислена основа чрез кореспонденция на сметка 7621 със съответните сметки от раздел 2 и 3 (или съответната сметка от раздел 6 или 7 ако активите вече са изписани на разход или прехвърлени на други лица);

б) ако активите са **безвъзмездно** прехвърлени от отчетна група „ИБСФ” на други бюджетни предприятия (включително и на разпоредители от същата първостепенна система на бенефициента) и ще се извърши корекция на отчет-ната стойност на активите, се прова-цедира по реда на б. „**а**”; като записванията за отчетна група „**БЮДЖЕТИ**” се извършат не от бенефициента, а от получате-ля на актива въз основа на съответното уведомление от бенефициента (когато получатели на активите са общини се ползва сметка 7611);

в) ако при прехвърлянията по б.б. „**а**” и „**б**” не се извършва корекция в отчетната стойност, тогава възстановената сума се отчита в „**ИБСФ**” на начислена основа, като се отнася по сметка 7199 (ако към датата на осчетоводяване на върна-тата сума е ясно, че няма да се коригира отчетната стойност на актива, тя може ди-ректно да се отнесе по сметка 7199, вместо по съответната сметка от раздел 2 и 3);

г) ако активите са **безвъзмездно** прехвърлени на небюджетни пред-приятия, и това прехвърляне е отразено директно в отчетна група „ИБСФ”, от бенефициента се взима записване **само** в отчетна група „ИБСФ”, като се дебити-рат съответните сметки в зависимост от обстоятелствата и записванията по т.т. 21.8 и 21.9, срещу кредитиране на съответната сметка от група 64. Това записва-ние се извършва независимо дали получателя (небюджетното предприятие) е уве-домен за корекцията на отчетната стойност и независимо дали той ще коригира отчетната стойност на актива.

21.11. Доколкото при извършението и отчетени в отчетна група „ИБСФ” операции на бенефициента може да възникнат активи/пасиви по разчети за ДДС, те се прехвърлят от отчетна група „ИБСФ” в отчетна група „**БЮДЖЕТИ**” чрез използването на сметки 762.

21.12. При възстановяване на НФ на **неусвоени средства** в отчетна група „**БЮДЖЕТИ**” записването е: **Дт с/ка 4682 / Кт с/ка 5001 (5013) или 7500** (ако плащането е чрез СЕБРА). На касова основа записването по **бюджета** на бенефициен-та е **§ 88-03 (-) / § 95-07 (§ 96-07)** или **§ 66-02 (+)**. В отчетна група „**ИБСФ**” записва-нето ще бъде: **Дт сметка 7529 / § 63-01 (-)** срещу **Кт сметка 4682 / § 88-03 (+)**.

22. Когато са налице случаи с тези средства да се покриват разходи за осигурителни вноски на включени в схемата за централизирано разплащане бюджетни предприятия, се прилага общият ред на отчитане съгласно т. 55 от писмо на МФ **ДДС № 01/2003 г.**, като в счетоводните записвания по т. 55.4 от писмото за преводите между съответните извънбюджетна сметка и бюджет **вместо кореспондиращата счетоводна сметка 5001 (5013)**, респективно **§ 95-07 (§ 96-07)**, се използва **сметка 4682**, съответно **§ 88-03**. (Тъй като поначало средства-та за тези разходи се превеждат по бюджета, а от друга страна липсва реална банкова извънбюджетна сметка, „**касовото**“ погасяване на това „**задължение**“ на извънбюджетната сметка към бюджета може да се отрази за отчетни цели само ако се приравни на касов поток, структуриран като транзакция с извънбюджетни средства на разпореждане, съгласно изложения в т. 18 подход.).

23. Когато се извършват **предварително плащания от бюджета на бенефициента за разходи или аванси към доставчици преди да бъде одобрен проекта или преди да получи финансиране от НФ**, сумите се отчитат като **касов разход по бюджета**. В случай, че в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от съответната ОП, или се преведат от НФ съответните средства, **разходът/авансът се сторнира от бюджета** (с **изключение** на разхода за осигурителни вноски, включен в схемата на централизираното разплащане на осигурителните вноски) в кореспонденция със записване по **§ 88-03**, респективно **сметка 4682** и се отразява **огледално като извънбюджетна операция**, както следва:

a) отчитане на *касова основа*:

БЮДЖЕТ на бенефициента

§ 88-03 (-) / Разходни §§ (-)

ИБСФ на бенефициента

Разходни §§ (+) / § 88-03 (+)

b) отчитане на *начислена основа*:

Отчетна група „БЮДЖЕТИ”

Дт с/ка 4682 / Кт с/ки 4020, 4040, р-л 6

Отчетна група ИБСФ

Дт с/ки 4020, 4040, р-л 6 / Кт с/ка 4682

24. Когато при условията на т. 23 са извършени и отчетени по бюджета **разходи за осигурителни вноски, включени в схемата на централизираното разплащане на осигурителните вноски**, тези разходи се сторнират от бюджета в кореспонденция със съответните подпараграфи на § 69-00, след което се прилага редът по т. 22.

25. Когато при условията на т. 23 са извършени **предварително плащания от бенефициента за придобиване на активи** и в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от съответната ОП, или се преведат от НФ съответните средства, се процедира както следва:

a) отчетените плащания се сторнират от бюджета, аналогично на записванията на касова основа по т. 23, б. „**a**“:

отчитане на *касова основа*:

БЮДЖЕТ на бенефициента

§ 88-03 (-) / Разходен § 10, §§ 51-57 (-)

ИБСФ на бенефициента

Разходен § 10, §§ 51-57 (+) / § 88-03 (+)

6) на начислена основа придобитите активи **не** се сторнират от отчетна група „**БЮДЖЕТИ**” и не се завеждат в „ИБСФ”, а се взима записването:

отчитане на **начислена основа**:

Отчетна група “БЮДЖЕТИ”

Дт с/ка 4682 / Кт с/ка 7621

Отчетна група ИБСФ

Дт с/ка 7621 / Кт с/ка 4682

26. Когато предварително извършеното при условията на т. **23** плащане **не бъде признато** или самият проект **не е одобрен** за финансиране, **разходът остава за сметка на бюджета** на бенефициента.

27. За включените в СЕБРА разпоредители с бюджетни кредити плащания по бюджета с тези средства следва да бъдат заявени и включени в лимита на първостепенната система и съответния десетразряден код на бенефициента в допълнение към лимита за разходите по реда на чл. 22, ал. 3, т. 7 от ПМС № 15/2008 г. В случай, че частта от лимита за тези плащания по § 88-03 на бенефициента не е усвоена до края на годината, предвид на зануляването на всички неусвоени лимити в СЕБРА, неусвоената част следва да се заяви и включи за следващата година.

28. За включените в СЕБРА разпоредители с бюджетни кредити при инициирането на бюджетни платежни наредждания за такива плащания, както и при тяхното **сторниране**, се прилагат **кодове за вид плащане** в СЕБРА както следва:

28.1. Когато **бенефициентът-бюджетно предприятие** плаща чрез СЕБРА за сметка на преведените му по бюджета средства от **НФ** задължително се прилага **код за вид плащане** **88**, „**Средства на разпореждане**“;

28.2. Когато по една или друга причина се **сторнира** чрез СЕБРА **плащане, отчетено по реда на т. 28.1** сторнираната сума в крайна сметка следва да бъде отнесена също по **код за вид плащане** **88**. Ако първоначално за сторнирането е приложен един код, в зависимост от начина на извършване на операцията (например служебно и автоматично от БНБ или въз основа на искане на титуляра на сметката с лимити) в последствие припадащата се за **код 88** отрицателна сума се прекласифицира и отнася по него чрез съответните функционалности в СЕБРА.

28.3. При извършване **предварително** от бюджета на бенефициента-бюджетно предприятие на плащания чрез СЕБРА съгласно т. **23** се прилагат съответните **кодове за вид плащания според естеството и характера на разхода**;

28.4. В случай, че **плащанията по т. 28.3** **бъдат признати за допустими и се преведат от НФ** средства съгласно т. **23**, се извършва чрез СЕБРА на бенефициента корективна операция за сторниране на отчетения по съответните кодове за вид плащане разход и отнасяне на тази сума по **код за вид плащане** **88**;

28.5. **В случаите на т. 26** (непризнаване на предварително извършените от бюджета на бенефициента разход) не се извършва в СЕБРА на бенефициента сторниране и прекласифициране на разхода по кодове за вид плащане.

IV. Получаване и усвояване на средства чрез десетразряден код на бенефициента в структурата от кодове на НФ в СЕБРА – касови по-тоци и отчетност на бенефициентите-бюджетни предприятия, УО и МЗ

29. Когато бенефициенти са **бюджетни предприятия**, за които получаването и разходването на средствата ще се извършва въз основа на **отделен десетразряден код на бенефициента** в структурата от кодове на **НФ** в СЕБРА (**подходът по т. 5.2**), се прилага **общият ред на отчитане на плащанията** в СЕБРА

от подведомствени разпоредители съгласно съответните разпоредби на т. 52 от писмо на МФ **ДДС № 20/2004 г.**, включително и ползването на сметки 7500, 7501 и §§ 66-00, 61-09 от бенефициента и НФ при отчитане на съответните операции.

30. Доколкото бенефициенти ще имат „транзитна сметка“ и/или „сметка за наличности като част от структурата от сметки на НФ, обслужвани от БНБ и банките чрез прилагането на кода на НФ 9817, за отчетни цели се приема следното:

30.1. Салдата на такива банкови сметки **се включват в отчетността на НФ, а не на бенефициента-titуляр;**

30.2. В отчетността на **бенефициента-titуляр** салдата по такива банкови сметки **не се представят като парични наличности, а се третират** и включват като **елемент на бюджетните взаимоотношения (трансфери) с НФ.**

31. За спазване на изискването по т. 30.2, в отчетността на **бенефициента-titуляр** (бюджетно предприятие) се прилагат следните правила:

31.1. Текущо през отчетния период (месец) операциите и наличностите по тези сметки се отчитат на касова и начислена основа по общия ред;

31.2. В случай, че **към края на месеца има наличност** по такива банкови сметки, за отчетни цели салдото се отнася както следва:

a) отчитане на **касова основа: § 63-02 (-) / § 95-07 (§ 96-07) (+);**

b) отчитане на **начислена основа: Дт сметка 7529 / Кт сметка 5001 (5013).**

Тази операция се извършва чрез **отделно открита** за целта от бенефициента **аналитична сметка към сметка 5001 (5013).**

31.3. В началото на следващия месец записванията по т. 31.2 на касова и начислена основа **се сторнират** от бенефициента (бюджетно предприятие), като при сторнирането на начислена основа също **задължително** се използва отделно открыта аналитична сметка към сметка 5001 (5013).

32. В отчетността на НФ (УО и МЗ) операциите по т. 31 на бенефициентите се представят огледално, като вместо § 63-02 се използва § 63-01, а на начислена основа се прилага съответната сметка за касови трансфери от/за извънбюджетни сметки от гр. 75 в зависимост от статута на бенефициента.

33. Разпоредбите на т. 31 се прилагат за плащанията на обособените **кодове в СЕБРА** и свързаните с тях **банкови сметки на УО и МЗ**, открыти в **качеството им на бенефициент** (кодовете и сметките в системата на НФ по т. 5.2).

34. Разпоредбите на т. 31 не се прилагат за плащанията на обособените **кодове в СЕБРА** и свързаните с тях **банкови сметки на УО и МЗ** чрез които **само** ще се превеждат/възстановяват трансфери за/от бенефициентите (кодовете и сметките в системата на НФ по т. 5.1). Отчетните данни за тези десетразрядни кодове в СЕБРА и банкови сметки се включват по общия ред **само** в отчетността на НФ.

35. При извършване на плащанията чрез десетразрядните кодове в СЕБРА, както и при последващи корекции и сторниране в СЕБРА, се прилагат съответните кодове за вид плащане в зависимост от естеството и характера на извършвания разход.

36. Когато УО (респективно МЗ) директно трансферира чрез СЕБРА средства към банкови сметки на бенефициенти (подходът по т. 5.1) се прилагат следните кодове за вид плащане:

36.1. За **текущ трансфер към предприятия** - код за вид плащане **30**;

36.2. За **текущ трансфер към организации с нестопанска цел** - код за вид плащане **30**;

36.3. За **текущ трансфер към домакинства** - код за вид плащане **40**;

36.4. За **капиталов трансфер** към **предприятия** - код за вид плащане **50**;

36.5. За **капиталов трансфер** към **организации с нестопанска цел** - код за вид плащане **50**;

36.6. За **капиталов трансфер** към **домакинства** - код за вид плащане **50**;

36.7. За всички **трансфери** към **бюджетни предприятия** - код за вид плащане **60**;

36.8. Когато даден превод към небюджетни предприятия съдържа и двата компонента – текущ и капиталов трансфер се прилага кодът за вид плащане на преобладаващия елемент. В последствие така акумулираните суми се преразпределят периодично чрез процедурите на СЕБРА по коректния код, когато са в съществен размер и практически може да се идентифицират.

37. Останалите приходи, разходи, трансфери и операции с активи и пасиви на касова и начислена основа се отчитат по общоприложимия за извънбюджетните сметки и фондове ред, доколкото с указания на МФ не е определено друго, като се има предвид следното:

Когато е извършено предварително плащане от бюджета при условията на т. **23**, прилага се редът на отчитане съгласно т.т. **23-26**;

V. Временни депозити за гаранции, участие в търгове, други чужди средства и приходи от продажба на тръжна документация

38. Независимо от начина на предоставяне и разходване от бенефициентите-бюджетни предприятия на средствата на НФ (подходите по т. **5.1** и т. **5.2**), операциите с чужди средства, произтичащи от дейността по усвояването на тези суми на НФ (внасяне и връщане на временни депозити за гаранции и участие в търгове и др.) се извършват и отчитат по общия ред – чрез съответните **банкови сметки за чужди средства** на тези бенефициенти (банкови сметки **172Х** и **182Х**), и отразяване на начислена основа в **отчетна група „ДРУГИ СМЕТКИ И ДЕЙНОСТИ”** на бенефициента-бюджетно предприятие.

39. Аналогично, приходите от продажба на тръжна документация по общия ред следва да постъпват по бюджета на съответния бенефициент.

VI. Допълнителни изисквания към УО и МЗ и бенефициентите-бюджетни предприятия

40. С оглед коректното класифициране и равняване на операциите и трансферите на НФ, в процеса на селектиране и одобряване на кандидат-бенефициентите **УО** и **МЗ** следва да идентифицират статута на одобрените кандидати, като ги класифицират в следните категории:

- нефинансови и финансови предприятия (търговски дружества, еднолични търговци, кооперации, държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон);
- организации с нестопанска цел;
- физически лица (без еднолични търговци);
- бюджетни предприятия.

41. По отношение на бюджетните предприятия допълнително следва да се идентифицира към кой първостепенен разпоредител те се включват за отчетни и бюджетни цели. За целта, бюджетните предприятия-кандидат бенефициенти следва да посочат кода по ЕБК на първостепенния разпоредител на бенефициента. Структурите на държавните висши училища (**ДВУ**) и **БАН** посочват **кода по ЕБК** на съответното **ДВУ** или **БАН**.

42. Предвид изложените по-горе подходи за предоставяне и усвояване на средства **УО (МЗ)** не следва да поставят изискване към бенефициентите-бюджетни предприятия за откриване на отделна банкова сметка за получаване и разходване на средствата по проекта. Когато бенефициентите са общини или техни подведомствени разпоредители, по отношение на банковите сметки следва да спазват изискванията на писмо на МФ **ДДС № 07/2008 г.**

43. В тази връзка се препоръчва в договорите с бенефициенти-бюджетни предприятия да фигурира клауза с примерно съдържание:

**„... Средствата ще се превеждат по банкова сметка IBAN
- BIC на обслужващата банка на бенефициента, освен ако
не се прилага отделен десетразряден код (подходът по т. 5.2 от писмо на МФ
ДДС № 06/2008 г.).”.**

44. Бенефициентите-бюджетни предприятия, които ще получават такива средства от **НФ** по банкова сметка са длъжни при смяна на банката, обслужваща тази сметка, или промяна на номера на сметката, своевременно да уведомят съответния **УО (МЗ)** за новия **IBAN** номер на сметката и **BIC** код на обслужващата банка.

45. Когато даден бенефициент е получил такива средства чрез превод от **УО (МЗ)** по своя банкова сметка, **подлежащите на възстановяване неусвоени средства както и натрупаните лихви, глоби и неустойки, следва да се превеждат по съответната „транзитна сметка“ на УО/МЗ** (сметка 7442, която е в структурата от банкови сметки, отчитани по кода на **НФ 9817**). В тази връзка, **УО (МЗ)** следва да посочи в договорите с бенефициентите, които ще получават средства чрез банков трансфер, **IBAN** номера на транзитната сметка и **BIC** код на обслужващата банка. (Тъй като е възможно **УО/МЗ** да извърши плащания чрез няколко десетразрядни кодове в **СЕБРА**, посочва се „транзитната сметка“, която е свързана с десетразрядния код, от който се трансферират средства към съответния бенефициент).

46. Когато даден бенефициент е превел такива средства на свои доставчици/контрагенти, **подлежащите на възстановяване от тях неусвоени средства както и натрупаните лихви, глоби и неустойки, следва да се превеждат по сметка на бенефициента.** В тази връзка, бенефициентът следва да посочи в своите договори с доставчиците/контрагентите, **IBAN** номера на сметката и **BIC** код на обслужващата банка, като се има предвид следното:

46.1. Когато бенефициентът получава средствата от **НФ** по банковата си сметка (подходът по т. 5.1), същата следва да се използва и посочи на доставчици/контрагентите за възстановяване от тях на неусвоени суми и превеждане на длъжимите лихви, глоби и неустойки. (За включените в **СЕБРА** бенефициенти се посочва транзитната им бюджетна сметка);

46.2. Когато бенефициентът получава и разходва средствата от **НФ** чрез отделен десетразряден код в **СЕБРА**, включен в системата от кодове на **НФ** (подходът по т. 5.2), **посочва се „транзитната сметка“, която е свързана с този десетразряден код на бенефициента;**

46.3. Разпоредбата на т. 46.2 се прилага и когато е обособен такъв десетразряден код в **СЕБРА** на бенефициент-община или небюджетно предприятие, освен ако подлежащите на възстановяване/превеждане средства са от собствено финансиране на бенефициента (в тези ситуации сумите се превеждат по сметка на бенефициента);

46.4. Когато се прилага подходът по т. 5.2 и доставчикът/контрагентът възстановява/превежда суми на бенефициента, които произтичат от смесено финансиране (от средства на **НФ** и собствени средства на бенефициента), по съответната „транзитна сметка“ следва да се отнесе само припадащата се част от сумите, съответстващи на осигуреното от **НФ** финансиране;

46.5. Когато е налице последваща смяна на обслужващата банка или промяна на номера на сметката на бенефициента, той следва да уведоми по подходящ и своевременен начин доставчиците/контрагентите си за новия **IBAN** номер на сметката и **BIC** кода на обслужващата банка, по които евентуално ще се възстановяват/превеждат суми от тях по реда на гореизложените условия и изисквания;

46.6. УО (МЗ) уведомява по подходящ начин бенефициента-небюджетно предприятие за условията и изискванията по т.т. **46.1-46.5**.

VII. Допълнителни изисквания към бенефициентите при извършване от тях на плащания чрез десетразряден код в системата на НФ (при прилагане на подхода по т. 5.2)

47. Когато за даден бенефициент се прилага подходът на предоставяне и разходване на средства чрез отделен десетразряден код в **СЕБРА** в системата на **НФ** (подходът по т. **5.2**), при извършването на плащанията се спазват и следните допълнителни изисквания:

47.1. Бенефициентът може да инициира бюджетни платежни нареждания само за плащания директно към сметки на негови доставчици/контрагенти;

47.2. Не се допуска бенефициентът чрез този десетразряден код да захранва своя банкова сметка, откъдето в последствие да извърши разплащане към негови доставчици/контрагенти. Изключения се допускат само в следните случаи:

a) за възстановяване на средства, които първоначално са изплатени от сметка на бенефициента;

b) в други случаи, определени от МФ.

48. Разпоредбата на т. **47** се прилага и за бенефициенти-небюджетни предприятия, като съответния УО (МЗ) по подходящ начин уведомява бенефициента-небюджетно предприятие за тези изисквания.

49. За целите на прилагането на т. **30.1** и включването и равняването на данни в консолидираната отчетност на **НФ**, бенефициентът-титуляр на „транзитната сметка“ (включително и когато е небюджетно предприятие) предоставя на УО (МЗ) необходимата информация за салдата по сметката за включване в отчетността на **НФ**, включително изготвя и представя тримесечно заверени от обслужващата банка данни за салдата по такива сметки, по ред и начин предвиден за второстепенни и от по ниска степен разпоредители с бюджетни кредити.

VIII. Процедура за избор на подход за предоставяне и разходване на средства (подходите по т.т. 5.1 и 5.2)

50. Изборът на подход за предоставяне и разходване на средства от бенефициентите (подходите по т.т. **5.1** и **5.2**) се определя от **МФ**. Изборът на подход се определя от **МФ** с цел оптимизиране на касовото управление на тези потоци, като се вземат предвид спецификата, естеството, размерът и характера на разходите, проектите, бенефициентите, административния капацитет, включително и практическата възможност за администриране на допълнителни кодове на **НФ** в **СЕБРА**.

51. **МФ** може по всяко време да промени за даден бенефициент вече избрания подход за предоставяне и разходване на средства на **НФ**.

52. Освен в случаите по т. **6**, подходът по т. **5.2** задължително ще се прилага за следните бенефициенти:

52.1. първостепенна система **981 ******* - НФ - Кохезионен фонд:

- a)** бенефициенти към **ОП „Транспорт”**:
- фонд „Републиканска пътна инфраструктура” (фонд „РПИ”);
 - Национална компания за железопътна инфраструктура (НКЖИ).

52.2. първостепенна система **982 ******* - НФ - ЕФРР:

- a)** бенефициенти към **ОП „Транспорт”**:
- ИА „Морска администрация”;
 - ИА „Проучване и поддържане на р. Дунав”;
 - фонд „РПИ”;
 - НКЖИ;
 - „Метрополитен” ЕАД;
- b)** бенефициенти към **ОП „Околна среда”**:
- басейнови дирекции към МОСВ;
- v)** бенефициенти към **ОП „Регионално развитие”**:
- Министерство на вътрешните работи;
 - Министерство на труда и социалната политика;
 - Министерство на здравеопазването;
 - Министерство на образованието и науката;
 - Министерство на културата;
 - Държавна агенция за информационни технологии и съобщения;
 - Агенция по туризъм;
 - фонд „РПИ”.
- f)** бенефициенти към **ОП „Конкурентноспособност”**:
- Холдингов фонд.

Б. Указания за средствата, отпусканни от *Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“*

IX. Начини за предоставяне и разходване от бенефициенти-бюджетни предприятия на средства на Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“

53. Предоставянето на бенефициенти на **администрираните от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ (РА)** средства от европейските земеделски и рибарски фондове и свързаното с тях национално съфинансиране се извършва от агенцията **директно и централизирано** - чрез съответните десетразрядни кодове за тези плащания на РА в СЕБРА.

54. Предвид на това, за отпускането и разходването на тези средства на РА ще се прилага **само** подходът по т. 5.1.

55. По-конкретно, когато **бенефициенти са бюджетни предприятия**, средствата се превеждат от РА както следва:

55.1. За **всички бюджетни предприятия (без общините)** – по банковата бюджетна сметка (за включените в СЕБРА второстепенен и от по-ниска степен такива разпоредители, сумите се превеждат по банковата бюджетна „транзитна сметка“);

55.2. За **общините и техните подведомствени разпоредители** – по открытията за целта банкови извънбюджетни сметки съгласно изискванията на писмо на МФ **ДДС № 07/2008 г.**

X. Отчетност на РА и бенефициентите-бюджетни предприятия - базисни принципи и основни положения

56. Аналогично на операциите със средствата на НФ, получаването и разходването от бенефициентите-бюджетни предприятия на средствата на РА се отчитат като **операции с извънбюджетни средства, включително и в случаите по т. 55.1.**

57. **Операциите на бенефициентите** с тези средства **не** се включват в отчетността на РА.

58. В отчетността за извънбюджетните сметки на бенефициента-бюджетно предприятие се включват операциите по получаването на средствата на РА, извършването на плащанията и всички свързани с тях приходи, разходи и операции с активи и пасиви.

59. Отчетените от бенефициентите-бюджетни предприятия операции по получаване и усвояване на тези предоставени от РА средства се включват на общо основание по реда, предвиден за извънбюджетните сметки и фондове в периодичните (месечни и тримесечни) касови отчети и оборотни ведомости, изготвяни и представяни в МФ от съответните първостепенни разпоредители.

60. При изготвянето и представянето на периодичните касови отчети и оборотни ведомости, информацията за тези операции на бенефициентите-бюджетни предприятия със средства на РА, освен включването ѝ в съответните сборни отчети и оборотни ведомости наред с останалите извънбюджетни средства и операции, се представя и обособено с оглед отделното ѝ консолидиране и осигуряване на агрегирани данни за тези разходи на национално ниво.

61. Тъй като е налице обособено отчитане от бюджетните предприятия на отпуснатите им от РА средства, при отразяване на касовия разход по функцио-

нален признак **не се ползват** предвидените в съответните функции кодове на дейности за разходи по международни програми и споразумения, а се прилага съответният код за дейност от ЕБК, по който по принцип би следвало да се отчита съответния разход.

62. МФ – д-ия „Държавно съкровище“ с указанията за изготвянето и представянето на касовите отчети за първото тримесечие на **2008 г.** или с други указания ще конкретизира прилагането на т.т. **59-61**, включително ще определи и макетите на формите и файловете за обособеното представяне на данните за операциите на бенефициентите-бюджетни предприятия с отпуснатите им средства от **РА**.

XI. Отчетност на РА и бенефициентите–бюджетни предприятия – специфични изисквания

63. Всички отпускани от **РА** средства на бенефициенти-бюджетни предприятия се отчитат като трансфери между извънбюджетни сметки (**§ 63-00** от ЕБК и съответните сметки за трансфери от/за извънбюджетни сметки от **гр. 75** от СБП), **с изключение** на средствата за **директни плащания** и за **пазарни мерки** предоставяни на бюджетни предприятия (**без** частта от националните доплащания).

64. От гледна точка на отчетността на **РА** касовите операции на агенцията със средствата за директни плащания (без частта от националните доплащания) и по пазарни мерки не представляват приход и разход (трансфер), а се отразяват като разчети (**сметки 4864, 4868**) и елемент на финансирането (**§§ 93-21, 93-22, 93-23, 93-24, 93-25 и 93-26**), включително и когато тези средства се предоставят на бюджетни предприятия, т.е. за тези средства **РА** се разглежда като „**посредник**“ между съответните европейски фондове и крайния бенефициент, който ще усвоява тези средства.

65. В тази връзка, **когато бюджетно предприятие получава като бенефициент от РА средства от директни плащания или суми по пазарни мерки**, те следва да се отразят като приход от помощи от Европейския съюз (в зависимост от харектера на средствата се ползва **§ 46-10 или 46-20** от ЕБК и **с/ка 7481 или 7482**) в отчетността за извънбюджетните средства, а не като трансфер. На касова основа разходването на тези средства се отчита по функционален признак от бенефициента по съответната дейност съгласно изискването по т. **61**.

66. Предвид изложеното по-горе, за отчетни цели се приема, че всички отпуснати от **РА** на бюджетни предприятия (в качеството им на бенефициенти) средства от директни плащания и пазарни мерки са за сметка на Европейски фондове, а националните доплащания към тези средства (които представляват разход на **РА**), се счита, че се предоставят само на небюджетни предприятия.

67. Когато **бенефициенти са бюджетни предприятия** (**без общините**), независимо, че получават и разходват средствата от **РА** чрез банкови бюджетни сметки (вж т. **55.1**), операциите се отразяват като извънбюджетни средства. В тази връзка, **за отчетността на тези бенефициенти, също се прилагат изложените по-горе изисквания на раздел III** (включително използването на **§ 88-03** и **с/ка 4682**), като в случаите на превод на средства от директни плащания и пазарни мерки вместо **§ 63-01/с-ка 7529** се ползва **§ 46-10 (46-20)/с-ка 7481 (7482)**.

68. Когато **бенефициентите-бюджетни предприятия** са получили от **РА** трансфер за **развитие на селските райони**, разходите се отразяват от тях на касова основа по **дейност 827**. Аналогично, трансферираните им средства за **рибарство** се отразяват по **дейност 826**.

XII. Допълнителни изисквания за отчетността и плащанията на РА

69. Когато от РА се предоставят средства за **развитие на селските райони, рибарство, както и средства за сметка на национални доплащания и съфинансиране** към директните плащания и бенефициент е **небюджетно предприятие**, в отчетността на РА се прилагат съответните параграфи от ЕБК и сметки за текущи и капиталови трансфери за небюджетни предприятия, като тези касови разходи се отчитат и по съответните **дейности 824, 826 и 827** от ЕБК.

70. За извършваните чрез СЕБРА плащания от РА към съответните бенефициенти за **рибарство** (десетразряден код в СЕБРА **122 007 000-1**) и **развитие на селските райони** (десетразряден код в СЕБРА **122 008 000-0**) от агенцията се прилагат следните кодове за вид плащане:

- 70.1.** За **текущ трансфер към предприятия** - код за вид плащане **30**;
- 70.2.** За **текущ трансфер към организации с нестопанска цел** - код за вид плащане **30**;
- 70.3.** За **текущ трансфер към домакинства** - код за вид плащане **40**;
- 70.4.** За **капиталов трансфер към предприятия** - код за вид плащане **50**;
- 70.5.** За **капиталов трансфер към организации с нестопанска цел** - код за вид плащане **50**;
- 70.6.** За **капиталов трансфер към домакинства** - код за вид плащане **50**;
- 70.7.** За всички **трансфери към бюджетни предприятия** - код за вид плащане **60**;

70.8. Когато даден превод към небюджетни предприятия съдържа и двата компонента – текущ и капиталов трансфер се прилага кодът за вид плащане на преобладаващия елемент. В последствие така акумулираните суми се преразпределят периодично чрез процедурите на СЕБРА по коректния код, когато са в съществен размер и практически може да се идентифицират;

70.9. Доколкото практически не е възможно поради заложени автоматични и други процедури при иницииране на горепосочените плащания да се прилагат съответните кодове за вид плащане, се допуска първоначално сумите да се отчетат по един избран код за вид плащане а в последствие, така акумулираните суми периодично да се преразпределят по коректните кодове чрез съответните процедури в СЕБРА, аналогично на изложения в т. **70.8** подход.

71. За всички извършвани от РА чрез нейните десетразрядни кодове в СЕБРА **122 009 321-8**, **122 009 323-9** и **122 009 325-0** **преводи по директни плащания** към бенефициенти за **сметка на средства от ЕС** се прилага **код за вид плащане 89**, а за преводите които са за сметка на **национални доплащания и съфинансиране** – съответните кодове по т. **70** (включително и чрез използване на процедурите по т.т. **70.8** и **70.9**).

72. За целите на отчетността и статистиката на публичните финанси извършваните и отчитани от РА касови плащания и постыпления, свързани с пазарни мерки по изкупуване и реализация на земеделска продукция и други материални запаси съгласно изискванията на Европейския съюз (ЕС), не представляват операции по придобиване и реализиране на **балансово** признати активи, а се отразяват като разчети (**сметки 4864, 4868**) и елемент на финансирането (**§§ 93-25 и 93-26**). **Придобитите по този ред активи на РА следва да се отчитат задбалансово – по сметка 9120.**

73. Когато от РА са извършени такива придобивания на активи със собствени средства и тези суми не бъдат възстановени от ЕС, припадащата се сума се изписва от **сметка 4868** и се отнася:

73.1. по сметка 6914 - в случай, че придобитите с тези средства активи ще продължат да бъдат под ефективен контрол и разпореждане на ЕС;

73.2. по сметка 3220 - в случай, че придобитите с тези средства активи няма да се обект на ефективен контрол и разпореждане от ЕС. При това положение се взима и второ записване за отписване на тези активи от **сметка 9120**;

73.3. по друга сметка, определена от МФ - когато са налице обстоятелства и условия, различни от предходните.

74. Когато от РА са извършени предварително със собствени средства преводи по директни плащания за сметка на ЕС, които в последствие не бъдат възстановени от ЕС, тяхната стойност се отписва от **сметка 4868** и се отнася по **сметка 6914**, доколкото не е определено друго от МФ.

XIII. Други изисквания за РА и нейните бенефициенти

75. Разпоредбите на **раздел V** и **раздел VI** се прилагат и за РА и нейните бенефициенти, с изключение на т.т. **46.2-46.4**. За случаите по т. **45** сумите се превеждат по сметката на ДФ „Земеделие” в БНБ: **BG87 BN BG 9661 3200 1700 01 (BICкод на БНБ – BN BG BGSD)**, доколкото не е определено друго с указания на МФ.

* * *

Настоящите указания са съгласувани с министъра на земеделието и продоволствието в частта на разпоредбите, засягащи **Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие”** и нейните бенефициенти.

МИНИСТЪР :